

משנה שבת פרק ד

Mishnah Shabbat, chapter 4

(1) With what may we store [i.e., insulate hot food], and with what may we not store [it]? [When a pot is removed from the fire on the eve of the Sabbath, it may be insulated in anything that preserves heat, but not in something that adds heat]. We may not store [it] in peat [a pressed, hard mass of olive waste or sesame waste], manure, salt, lime, or sand, whether moist [which preserves heat better than when dry] or dry; nor in straw, grape-skins, soft flocking [e.g., rags, wool, etc.], or herbage, when they are [intrinsically] moist; but we may store [food] in them when they are dry. We may store [food] in garments, produce, [e.g., corn or pulse], doves' wings [i.e., feathers], carpenters' shavings, and the fine chips of flax [removed in the combing procedure]. Rabbi Yehudah forbids [storing] in fine chips [of flax], but permits [it] in coarse [chips of flax; the law is not in accordance with Rabbi Yehudah].

א במה טומנין ובמה אין טומנין. אין טומנין לא בגפת ולא בזבל, לא במלח ולא בסיד ולא בחול, בין לחים בין יבשים. לא בתבן ולא בזגים ולא במוכים ולא בעשבים בזמן שהן לחים, אבל טומנין בהן כשהן יבשים. טומנין בכסות ובפרות, בכנפי יונה ובנסרת של תרשים ובנערת של פשתן דקה. רבי יהודה אוסר בדיקה ומתיר בגסה:

רבנו עובדיה מברטנורא

א במה טומנין. הבא לסלק קדירה מעל גבי כירה בערב שבת ולטמנה בדבר אחר, ואמרו חכמים אין טומנין בדבר המוסיף הבל אלא בדבר המעמיד הבל, איזהו דבר המוסיף ואסור: לא בגפת. פסולת של זיתים ושומשמיין כשהוא כנוס יחד חם מאד: לחים. יש בהן הבל הרבה יותר מיבשין: זגים. קליפי הענבים. חרצנים, גרעיני הענבים: מוכים. כל דבר רך קרוי מוכין, כגון צמר גפן ותלישי צמר רך של בהמה וגרירת בגדים בלויים: בזמן שהן לחים. אכולהו קאי, אתבן וזגים ומוכין ועשבים. ולחין שאמרו, לחין מחמת עצמן לא לחין מחמת משקין שנפלו עליהן לאחר שיבשו. ומוכין לחין מחמת עצמן משכחת לה כגון בצמר הסמוך לאליה או בצמר שבין ירכות הבהמה: נסורת. פסולת שמנסרין הנגרים מן העץ כשמגריים אותו במגירה: נעורת. דק דק שמנערין מן הפשתן כשמנפצין אותו: רבי יהודה אוסר בדיקה. בנעורת של פשתן דקה, אבל בנסורת מודה דשרי בין דקה בין גסה. ואין הלכה כרבי יהודה. ומה שאסרו להטמין מבעוד יום בדבר המוסיף הבל, גזירה שמא יטמין ברמץ ויבוא לחתות בגחלים משתחשך. ואסרו להטמין בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל ואע"פ שאינו מבשל, גזירה שמא ימצא קדירתו שנצטננה וירתיחנה באור בשבת. ובין השמשות מותר להטמין בדבר שאינו מוסיף הבל כדאמרין בסוף פרק במה מדליקין, דליכא למגור שמא ימצא קדירתו שנצטננה וירתיחנה דסתם קדירות בין השמשות רותחות הן. ומב"ם פירש בתם קדירות בין השמשות רותחות הן פירוש שאין הדעת סובלתו, מפני שיבוש הנוסחאות וגירסאות מהופכות שנמצא בגמרות שלפניו בפרק במה מדליקין, שהוא גורס מפני מה אמרו אין טומנין בדבר שאינו מוסיף הבל משחשיכה גזירה שמא

(2) We may store [food] in fresh hides, and they may be handled [whether food was put away in them or not. They are not *muktzah* since they are fit for reclining upon, and are therefore considered utensils, which may be handled]; [We may store food] in wool

shearings, but they may not be handled [because they are *muktzah*, being set aside to be woven and spun; if they are designated for storage, they may be handled]. What then is done [to remove the pot]? The lid [of the pot, which is regarded as a vessel] is lifted, and they [the shearings] fall off of their own accord. Rabbi Elazar ben Azariah said: The basket [containing the pot and the shearings] is tilted on one side and [the food] is removed, [however, one may not remove the pot itself,] lest one lift [out the pot] and be unable to replace it [if the pot is lifted out bodily, the shearings may all collapse, and since they must not be handled, they cannot be parted in order to replace the pot and since there is a possibility that he may do so regardless, it was therefore prohibited to remove the pot itself]. But the Sages say: [He need not tilt, rather] one may take and replace [the pot, if the space for the pot remains; the law is in accordance with the Rabbis]. If it [a pot] was not covered [i.e., insulated in something to retain its heat] while it was yet day [before the onset of the Sabbath], it may not be covered after

רבנו עובדיה מברטנורא

יטמין ברמץ, ומפני מה אמרו אין טומנין בדבר המוסיף הבל מבעוד יום גזירה שמא ירתיה. ואין הגירסאות כן, אלא מפני מה אמרו אין טומנין בדבר שאינו מוסיף הבל משחשיכה גזירה שמא ירתיה, ואין טומנין בדבר המוסיף הבל מבעוד יום גזירה שמא יטמין ברמץ: **ב שלחין**. עורות. תרגום והפשיט, וישלח: **ומטלטלין אותן**. בין שטמן בהן בין שלא טמן בהן, דחזו למזגא עלייהו, כלומר להשען עליהם: **ואין מטלטלין אותן**. דמוקצות הן לטוות ולארוג. ואע"פ שטמן בהן לפי שעה, לא הפקירן לגמרי כשלא ייחדן להטמנה, אבל ייחדן להטמנה מטלטלין: **ביצד הוא עושה**. זה שטמן בהן כיצד יטול קדירתו הואיל ואסור לטלטלן והרי היא טמונה כולה בהן: **נוטל**. כיסוי של קדירה שיש תורת כלי עליו, ואע"פ שהן עליו לא איכפת לן, דלא נעשה בסיס להן, שאין עשוי אלא לכסות את הקדירה: **רבי אלעזר אומר קופה מטה על צדה ונוטל**. כשבא ליטלה מטה את הקופה על צדה, שמא יטול את הקדירה ויפלו הגיזין שמכאן ומכאן לתוך הגומא שיש בה הקדירה, ואם יצטרך לחזור ולהטמינה לא יוכל לטלטל הגיזין לכאן ולכאן ולעשות גומא ולהחזירה לתוכה: **והכמים אומרים נוטל**. את הקדירה, ואם לא נפלו הגיזין שמכאן ומכאן ולא נתקלקלה הגומא מחזיר הקדירה למקומה, ולא אסרינן ליה ליטול את הקדירה לכתחילה גזירה שמא תתקלקל הגומא. ומודים חכמים

nightfall [for this is forbidden on Sabbath, with any material]. If it was covered but became uncovered, it may be covered again. A bottle may be filled [on Shabbat] with [cold] water and placed under a head pillow or full size pillow [to prevent the sun from reaching and warming it].

מִשְׁתַּחֲשָׁד. כִּסְהוּ וְנִתְגַּלָּה, מִתָּר לְכִסּוֹתוֹ.
מִמְלֵא אֶת הַקִּיתוֹן וְנוֹתֵן לְתַחַת הַכֶּרֶ, אוֹ תַחַת
הַקֶּסֶת:

רבנו עובדיה מברטנורא

שאם נתקלקלה הגומא שלא יחזיר. והלכה כחכמים: לא יכסנו משתחשך. שאסור להטמין בשבת בין בדבר המוסיף הבל בין בדבר שאינו מוסיף הבל בדרך הטמנה: ונותן. בשבת: תחת הכר. שמשים מראשותינו ואע"פ שהוא מלא מוכין או נוצה, שאין דרך הטמנה בכך: כסת. גדול מכר: